

թաքուն մնացել էին, և որոնք ծը-
նունդ են ճաշակի աղբի Գարուն:

Ա

ՎՐԵԺ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ձուրքն Վանայ լուրք անդրեկեալը
Յորձանախոր վաղեն յալա ալը
Ձի բարկացաւ Հարքայ արքայն
Կանգնել զծաւալն ի քոք արեան:

Վայր ի Մասեաց յուրայ ի սահ
Խաժակն ըսկայն յարդըն ըշկահ
Յարեթսան իրբու ըզլանթ

Գըլէր արունօք ըզտարաւանդ:
Յազամանդեայ ի թիկնամէջ
Եաշեն կապարճք Գիւցաղին յէջ
Եւ Անմահին ձեռնն տուրք են
Ասկի Աղբին յԱղստ սաղին:

Ձուսի Աղբին հրեշտակը մահուն
Ի յառաջ տանին Արդին
Թորդոմանին վառեալ ի թուխ
Ի շեղ վաղեաց վիշապամուխ:

Յահեղախորտ ճակատամարտ
Ուր դու Բարեւ գոռաս հպարտ
Յահեղախորտ ճակատամարտ
Գնացես չըւառ ի կոխ յաղարտ:

Եւ դու Ներքովդ զի վառըւէր
Արդեօք էրէ՞ զՀայի կարծեցիր
Այո՛ ընդ հուպ զփորձ զօրութեան
Արցես Քաջին Յարեթսան:

Յըստեւեր ճամբար զեռան խուժանք
Յաւերթ մըրցարք անկ զտանք
Հասն Երեւոյ և յԱյրարատ
Տուլ արտեւրալմ պղղընճապատ:

Յարեւելու ճամբար հոյ զինակիր
Վաղեն յիւրեանք արտալիր
Պաղեն յիւրեանք արտալիր
Ըզգիւցան զայրուց, զհալմ:

Ձերթ թաւ դաղանք ճիւղանդեն
Գիտակործակ ի մարտ քըլթցեն
Բաղինն, բաղինն ընտանհանդէս
Այսպէս հրակայքն և նոյնն պետ:

Վանքէր Հայկին մեծ կողաւոր
Խուսեն Բէլեանք կարթակտոր
Հուրո՛ յառաջ խաղայ Հըսկայն
Հայ ի ըզգիւց զերեթեւեանն:

Եոյս քընճեցաւ ձեռն և զիւր
Հարաւ ճարձատ, թըռեաւ քըլթն
Ըշկահ ընդ օդս անց մահահայտ
Բարեւալայն ի սիրտ վիսկայ:

Տապալ ի վիճ խորդաւանայ
Գիւցեն զայրին Աղբ ճիւղալաց
Եւ տանիք ծնընդոց նորուն
Հանցեն Հայկայ նոր օրհնութիւն:

ԻԼՄԻՅԷ

ՔԻՐՈՐԷԻ ԱՐՁ

1.

Իւղէթտէ սէմա եախօս կէօյ
Թապիր օլունան օլմէսաթէյի զայրը
Մահաուտէ վէ մուայէնէ տիրքի պու
մէսաթէտէ տէրեաւտէ պուլունան
գուլմար պանար հիսանարը երւ
աղղար տէվր ու հարաթէթ իթ.
մէքտէ տիրէր: Պիլիմ քիւրքէյի
արղըն տախի տախիլնտէ պուլուն.
տուղու պէօյլէ պիր ալմէմը մուճիւ
իւլ հայրէթին թէշթիւ ու թանդի.
մինտէ միւշահէտէ օլունան ուսու.
լու միւնասէպաթըն մէնշէի նէրէ.
տէտիր եախօս օալմէմը զայրը մահ.
տու տէտէքի նիւճումը պիհիսապըն
տէվր ու հարաթէթը աճուպ զան.

զը գուլմէի միւսթաղիլէյէ միւթէ.
վաղըթ տըր: Պէնիի պէշէր իւղղէ.
թի միւսաթղղէյի իպթիգաթընա
մին էլ գաթիմ պու սըրրա վաղըթ
օլմադ իմթէմիշ իսէ տէ, անճադ
չէմս օմէսաթէնին մէքթընտէ փարղ
օլունուպ պուսաթալմէմը շէմս (Սիւ.
թէմ սօլէր) նէնիլմէքլէ հալը
միւշթիլ իտիլէպիլմէշ տիր:

Կիւնաթիւզ փէթթէվը շէմս վէ
կիճէ նաթի ինիքեանք զիայը գա.
մէք պու մէսաթէի թէնիլի իթմէ.
միշ օլմս քիւրքէյի արղը 20 քիւ.
մէթրօ պանաթիւնէ գանար իհաթա
իթմէքտէ օլուն հալա իլէ Պաթո.
ըն իլէթուսինէ աթթը Եաղմը օ.
լունսա օլմէսաթէի զայրը մահաու.
տէտէ օլուն ութուղու զուլմէթտէն
պաշապ պիր շէյ Միւշահէտէ օլուն.
նամայաճաղը աշիքեար տըր:

Գամէրին ալմմը թըլթըն պուս.
տինտէ պուլունան վէ թանաթար
մըգտարը տախիլ իմթեանըն իս.
րիճիւտէ օլուն նիւճում տախի 108
պուլուն թաղիլմ իտիլմիշ վէ պուն.
լարըն հէր պիրի օլմէսաթէյի զայ.
րը մալիւմէտէ պուլունան էճաւմ.
փէլէքիլէ իլիւն պիրէր շէմս մէսա.
պէսինտէ պուլունամուշար տըր:

Պաւրաթտան օն իքիսինէ եանի
նէճմը գուլթուպիլին նաթի ճիհէ.
թինտէ կէօրիւնէլէրէ պիրէր իսմ
վէրիլմիշ վէ պուն Պէճէ իլէ պուն.
լարաւ ալրուճա պիրէր ալմ օլ.
մուշար տըր քի նաթթաթալմ տէր.
եայր մուհիթ օլուն սալմիլ կիպի
ալմմը շէմստէ տէվլուն իտէն քիւր.
քիլէքիլէ հաւաթաթի թէմէթ օլուն:

Պաւրաթտէ ալմմը օլունանտէն
անլալընաթը իւղղէ շէմս պիլիմ
պու ալմմին մէքթընտէ պուլուն.
մաղաւ վէ պուն մէքթընտէ էթրա.
թըտա թաղիլպա ալմմը գանար
սէյեարէ տէվր իթմէքտէ տիր քի
պուլունարըն էքթէրինն քէնուլէրի.
նէ մէնսա պաւմէթիլլինտէ վար
տըր: Պաւրաթտա մաւտա պու
մէքթընտէ էթրաթընտա 167 գուլ.
րուղլու նըլմըլար հարէթէթ իթ.
մէքտէ օլուն պուլունարըն տա պիր
սալմէթը զայրը մուլմազամաւտէ
չէմսին էթրաթընտաթի հարաթէթլէ.
րի թահապ գուլ իլլէմիշ տիր:

Շէմսէ էն եաղըն պուլունան
սէյեարէնին իսմի «Մէքթըր» օ.
լուպ մէքթընտէ Շէմստէն պաւտը մէ.
սաթէտի նոթսան պէշ միլիմ քիւ.
մէթրօ տըր: Մէքթընտէն էն զիտտէ
ուղադ պուլունանըն իսմի իսէ
«Նէթթիւն» օլուն Շէմստէն պաւ.
աղ մէսաթէտի պէշ պիլիմ քիւլմէթ.
րօ տըր: Քիւրքէյի արղ Շէմսին
էթրաթընտէ եիւզ օլմու պէքիլ միւ.
հօն քիւլմէթրօ պաւտը մէսաթէտէ
ալմ իտէր:

Տիկէր սիւթմէթլունտէ օլունուլ կի.
պի (Սիւթէմ Սօլէր) եանիմէքթընտէ
փարղ իթթիկիմիլ պիլիմ Շէմս իլէ
էթրաթընտաթի քիւրքէյի շու մէ.
սաթէի զայրը մահաուտէտէ տիկէր
պիր գուլմէի մէքթընտէն էթրա.
թընտէ հիս օլունամաղ պիր տէրէճէ.
տէ տէվր իթմէքտէ օլունուլ զահի.

րի հալտէն անլալընաթա տըր:
Պաւ հալտէ քիսինաթըն պիր
մէքթընտէ ումալմինն էթրաթընտա
տէվր ու հարաթէթ իթմէքտէ օլ.
մաղ լաղըմ կէլիլ քի պու մէքթընտէ
ումալմի հէնուպ քէշթ օլունամալմը
վէ հալ պուլի պունըն քէշթի տախի
պէնիի պէշէրին իթթիսաթընտէ իսա.
րիճիւտէ պուլունամըն տըր:

2.

ՀԱՐԱԹԷԹԸ ՔԻՐՈՐԷԻ ԱՐՁ
Քիւրքէյի արղըն հարաթէթի իքի
նէվ տիր: Շէօյլէ քի, եիրմի տէօրթ
սաւթտա քիւրքէի արղ պիր քէրէ
քէնտի միհվէրի իւղթընտէ տէվրի.
տիւպ, շէմսին էթրաթընտէ իսէ իւշ
եիւզ ալմմը պէշ կիւն վէ ալմմը սա.
ալմտա տէվր իտէր: Կիճէ իլէ կիւն.
տիւզ քիւրքէի արղըն, եիրմի տէօրթ
սաւթտա քէնտի միհվէրի իւղթընտէ
իթմէքտէ օլունուլ հարաթէթին պիր
սէմէրէտի տիր: Քիւրքէյի արղըն
գուլմէի ինպալմընտէ շէմստէն ալ.
մաղաւ օլունուլ զիյա իլէ հարա.
թէթ միւլմէվաղըն տըր:

Քիւրքէյի արղ, պիր սէնէ զար.
թընտա շէմսին էթրաթընտէ հիլի տէ.
վէրաթընտա պին ալմմը եիւզ զըրղ
սէքիլ քիւլմէթրօ մէսաթէի, ալմմը
սանիլէտէ գաթ իտէր: Պաւ սալմէթ.
տէ իսաթթը իսթթիւզա գուլթընտէ
մէքթընտէ պուլունանլարըն սաւթտա
պին պէշ եիւզ քիւլմէթրօ զալմմը.
տան զիյաթէ պիր սիւրաթթէ Շաթէ.
թէթ իթմէքտէ օլունուլ պիր իւշ
թիպահ տըր:

(Շէվմի)

Պաւ կիւնքի նաւսինէ միւլին միւ.
սաւթթիլ օլունարըն ճիհէթլէ: Հա.
վաթիսաթը միւլմէնէվիլէ տէրճ օ.
լունամալմը օլմաղըն իքիճի նիւն.
իսթիստէն պէտէն տէրճ իսթիլմէք.
տիր:

ՄԻՒԹԵՆԷՎԻՅԷ

Խրտիլի Մըրը հաղթթիլէրի.
նին թէրճումանը ութթէթլու Ար.
րահամ պէյ հաղթթիլէրինն շայանը
րէնտա պիր իսալիսահալղը, Եարգ
զաղթթաթնտա, կէօիլիւշ օլմաղա
մէմուէն ալնընտէրճ իսթիլ:

Պէշթիլմալ եէնի մահալլիսինտէ
վաղը էրմէնի մաղպէրէտինտէ, պիր
պալ սէնիլէրտէն պէրու տէփըն էմ.
վիթ օլունամաղղը, վէ հալ պու քի
մահալը մէքթիւր մաղպէրհալինտէ
պուլունուլմէ ճիհէթլէ, կէշէնտէ
չէրէփաթընտէ օլուն էմ ու իրանէի
հաղթթիլ բաթիլահիլէ մէպնի, էր.
մէնի միլլէթի միւլմէպէրաթընտան
պաւղը զէվաթ Պէլիլիլիլ Տիվանը
հիւմայուն, սաւթթէթլու պէյ էփէնտի
հաղթթիլէրի թարաթընտան տաւ.
վէթ, վէ մահալը մէքթիլլին մաք.
պէրէ հալինտէն չըգարլուպ, պիր
պաղչէ եարըլմաթը վէ թալլարըն
իւլթիւնիւ էթթիլլիլմէնի թէնիլի
օլունամալ, էրմէնի Բաթթիլհանէտի
տախի պու պապաթ մուվաթաթաթ
կէօթթէթմիշ իսէ տէ, ալունարը
զարպ վէ իսալաթը լաղըմէյի իճրա
իթթիլմէյէ բաթթիլհանէ սանաթղը.
նըն իղթիսալը օլունամաղըն,

Խրտիլի մըրը հաղթթիլէրինն թէր.
ճիւմանը Ութթէթլու Արահամ
պէյ հաղթթիլէրի իսթիլմալ իլլէտի.
յինտէն, կէրէք պու խաւսաւ, վէ
կէրէք եէնի բաթթիլ ինթիլիսալըն.
տա, վաղու պուլաճադ մէսաթիլէ
սարթ օլունամաղ իլուն իլանէ օլմաթ
իւղրէ պին պէշ եիւզ իրա վէրմիշ
վէ պինպէն ալմմալ մաղպէրէյի մէք.
քիւրքէյին պաղչէյէ թահվիլինէ միւ.
պաղըրթ օլունամալ տուր:

ԹԵԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱՆՈՒԹԻՍ ՎԷ ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

Վիլնիւ 9 մայիս 1895 թ.

Բուլնիլ շէնտըթիլի	Ձե. 48-65
Ենիքիլի	« 58 —
Ինիլիլի պանդար	« 135-75
Իթիլարը շիքթիլ Ասթոր Բ. Բ.	« 14-63
Ասթոր Օթթոման պանդար	« 65-75
26 Զարաթ	« 8-97
Ահիս	« 406-15
Գամպիս Լօնտա իւղթընտէ	« 111-77
Քիւրքէյի Անթալա	« 215-78
Հաթթիլ Պանգ.	« 935 —
Լայո	« —

Պաւա աղ իսթիլի տիր:

Վիլնիւ 10 մայիս

Բէշթաթիլ թէճէմիւ իտէն Ասթ.
րիւ մարաթալարըն մալիլմէ օլուն
գամպիսինտա պէյան իթթիլէրի պահա.
լարտան, պու սալահիլ զաղթթալար մու.
սալէհանը պաթի զալաճաղըն վէ Եարգ
ալլիլինտէ թէհաթուր օլուն բաթթիլաճա
մէթթիլին պի էպա օլունուլ փէհմիւ
տիրէր:

Մէքթիլ քոմիսին թիւրքիստա թիւ.
մէքթին իտէն Այիւսթիլ Մահալլարըն
զաթլին հիւլմէթ թիւրքիստան քապուլ
օլունուլ օլուն միւրա քէթթիլի զարարը.
նը թահալին իթթիլ:

Բէշթա 9 մայիս

Քոմիս Անթալի մարաթալար քոմի.
սիլմէնտա սալը մաւթթիլ իւղթընտէ պահա
իթթիլէրի պալիա իրանտա պուլունան
Այիւսթիլ-Մահալլ սէփաթթիլինէ էհէմի.
յինտէ պահա իսթիլի Բոմաթա պուլուն.
նան սէփաթթիլ հաթթիլաւ տախի մէմու.
օլունաղ իլլաճաթլար վէրմիշ տիր, վէ
պուլունտէ հաթթիլ օլունմընտը:

ՅԱՆՈՒՍԱ

Բարիկ 9 մայիս

Քոմիս Այիւսթիլ մահալլ մէ օլունաղ
ալը:

Ենտէրանտան Պէլիլ զաղթթաթըն
պլանընտա նաղթըն, Զարաթ իլէ Միւնիլ
պլանտէ վաղու պուլուն մահաթթիլին
սէպիլի, սալաղ իմթէրաթթիլին էթթիլին
օլունուլմէն, Պոնաթթիլ իթթիլ զայլթ.
թէհալլարտէ գալմըլար տըր:

ԻՆԿԻԼԹԵՐԻՍ

Լօնտա 9 մայիս

Քիւրքէյի էլիլ փիլարի Զարաթըլար
Բօշթիլ օլմէմալիլ էթթիլալինտէ քիւ.
տիլինտէ պիր զիլաթթիլ վէրմէք իւղթ.
պլանտէնտէ տալէ թէրաթիւ իթթիլէր
տիր:

ԱՆԿՍՏԱՆԻՍ

Պէրլին 9 մայիս

Իմթէրաթթիլ Կիլիս միւլալարտա վա.
ալը օլմալ տըր:

Միւնիլ քալուն փիլարալար Նահի.
յինտէ հաղթթիլալ օլուն գանուն 95 գու.
րայա գարըն 257 գուրա իլէ գապուլ օլուն.
տու:

Իթթիլալ քալարըն Պէրլին հիլիլ աղի.
մէթթիլտէ, միւլալարիլիլ Բրէնտա Պիլմար.
Նիս իլէ Մալալարըն Իթթիլալ իտէտի
զըմընտա իլլէթիլ Նաթիլաթ իտէտի
Թայմըլ զաղթթալարըն վէրալիլ հալալիս
Աման իլլաթիլ Կալանա չըգարըն:

